

НАРЕДБА

№ .....

за придобиване на квалификация по професията

„ОЗЕЛЕНИТЕЛ”

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 622020 „Озеленител” от област на образование „Селско, горско и рибно стопанство“ и професионално направление 622 „Градинарство (паркове и градини)“, съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 622020 „Озеленител”, съгласно приложението към тази наредба, определя изискванията за придобиването на втора степен на професионална квалификация за специалностите 6220201 „Цветарство” и 6220202 „Парково строителство и озеленяване“.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, 3 и т. 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години и учебни програми за обучението по специалностите по чл. 2.

Раздел II

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията 622020 „Озеленител“ включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) Типовите учебни планове по чл. 3, разработени въз основа на тази наредба, се прилагат от учебната 2022/2023 година за учениците, които от тази година започват обучението си за придобиване на професионална квалификация по професията.

(2) Учениците, които са приети за обучение за придобиване на професионална квалификация по професията в системата на училищното образование до учебната 2021/2022 година включително, се обучават и завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, които са действали при постъпването им.

(3) Лицата, навършили 16 години, които към влизане в сила на тази наредба се обучават в квалификационен курс, завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, по които са започнали.

§ 2. Тази наредба се издава основание чл. 22, ал. 6, във връзка с чл. 22, ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование и отменя Наредба № 22 от 2010 г. за придобиване на квалификация по професията „Озеленител“ (обн. ДВ, бр. 60 от 2010 г.).

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

ПРОФ. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ

Министър на образованието и науката

Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията
„Озеленител“

Професионално направление:			
622	Градинарство (паркове и градини)		
Наименование на професията:			
622020	Озеленител		
Специалности:	Степен на професионална квалификация	Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)
6220201	Цветарство	Втора	3
6220202	Парково строителство и озеленяване	Втора	3

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията „Озеленител“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-413 от 12.05.2003 г., посл. изм. Заповед № РД09-843/07.04.2021 г.) изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- **за ученици** – завършено основно образование
- **за лица, навършили 16 години** – завършен първи гимназиален етап

Изискванията за входящо минимално квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение с придобиване на втора степен на професионална квалификация е придобита първа степен на професионална квалификация по професия от област на образование „Селско, горско и рибно стопанство“.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

1.2. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Придобиването на квалификация по професията „Озеленител“ или по част от нея чрез валидиране на придобити с неформално или информално учене резултати от ученето се осъществява съгласно Наредба № 2 от 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 96 от 2014 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Озеленителят засажда и полага грижи за дървесна, храстова и цветна растителност на открито или в оранжерии, подготвя посадъчен материал и извършва размножаване на растенията, аранжира композиции от цветя, изгражда и поддържа паркова архитектура.

В своята дейност озеленителят подготвя почвата за засаждане, извършва растителнозащитни мероприятия, полага грижи за цветя в цветарски магазин или за растителност в паркове и градини.

Озеленителят работи в държавни или частни организации с дейност в областта на озеленяването, зеленото строителство и устройство на ландшафта, в разсадници за декоративни дървесно-храстови видове, в цветопроизводствени стопанства, ботанически градини, дендрариуми и други организации, занимаващи се с отглеждане, търговия и транспорт на декоративни растителни материали. Може да работи също така към бизнес организации, упражняващи дейности по строителство и поддържане в областта на ландшафтната архитектура.

В своята работа озеленителят използва различни видове градинска малогабаритна техника

и инструменти за предварителна подготовка на площите, за почвообработка; за бране и добиване на семена, плодове и резници, за изваждане и садене на фиданки, за сеене; за оформяне и поддържане на зелени площи; за напояване и др. При изпълнение на някои дейности озеленителят работи с вредни химически препарати - торове, препарати за растителна защита и др.

За част от дейностите озеленителят разчита проекти и работни чертежи. Лицата, практикуващи професията, трябва да бъдат физически издръжливи, подвижни и сърчни.

За работа с машини и съоръжения лицата с втора степен на професионална квалификация по професията „Озеленител“ трябва да притежават свидетелство за правоспособност за работа със земеделска и горска техника съгласно Наредба № 1 от 2019 г. за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за работа със земеделска и горска техника и условията и реда за издаване на удостоверение за регистрация на учебни форми за тяхното обучение (обн. ДВ, бр. 19 от 2019 г.).

Наемането и определянето на работното време на озеленителя се договаря с работодателя при спазване на Кодекса на труда.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, придобили втора степен на професионална квалификация по професията „Озеленител“, могат да продължат обучението си по друга професия от професионално направление „Градинарство (паркове и градини)“.

При обучението единиците резултати от ученето по общата професионална подготовка и по отрасловата професионална подготовка се зачитат.

При продължаващото професионално обучение се организира обучение за усвояване на единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД-2011) в Република България, утвърдена със Заповед № РД 01-931/27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № РД 01 - 105 от 23.12.2020 г.

Съгласно НКПД, 2011 придобилият втора степен на професионална квалификация по професията „Озеленител“ може да заема длъжности от НКПД от единични групи 6113 - Градинари и работници в оранжерии, парници и разсадници, както и други длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ)

3.1. Списък на Единиците резултати от учене (ЕРУ) и резултати от учене (РУ) по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка единна за всички професии с втора степен на професионална квалификация

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)

1.1. РУ (Резултат от учене) Спазва разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място

1.2. РУ Осъществява превантивна дейност по опазване на околната среда

1.3. РУ Участва в овладяването на рискови и аварийни ситуации

ЕРУ 2. Икономика

2.1.РУ Познава основите на пазарната икономика

2.2. РУ Познава характеристиките на дейността на дадена фирма

ЕРУ 3. Предприемачество

3.1. РУ Познава основите на предприемачеството

3.2. РУ Формира предприемаческо поведение

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Градинарство (паркове и градини)“ – втора степен на професионална квалификация

ЕРУ 4. Комуникация и чужд език

4.1. РУ Общува ефективно в работния екип

4.2. РУ Владее чужд език по професията

ЕРУ 5. Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната дейност

5.1. РУ Обработва информация и съдържание с ИКТ

5.2. РУ Осъществява комуникация посредством ИКТ

5.3. РУ Създава цифрово съдържание с ИКТ

ЕРУ 6. Организиране на работния процес

6.1. РУ Организира работния процес на работното си място

6.2. РУ Изпълнява трудовите дейности в работния процес

ЕРУ 7. Подготовка на почвата за засаждане

7.1. РУ Разпознава основните типове почви в България

7.2. РУ Познава различните видове обработка на почвата

7.3. РУ Познава видовете торове, норми и време на внасяне

ЕРУ 8. Засаждане и поддържане на дървесна, храстова и цветна растителност

8.1. РУ Разпознава основните дървесни, храстови, цветни и тревисти видове

8.2. РУ Засажда дървета, храсти и цветя в паркове и градини

8.3. РУ Описва мероприятията необходими за поддържане на парковата растителност

ЕРУ 9. Растителнозащитни мероприятия

9.1. РУ Описва повредите, болестите и вредителите по парковата растителност

9.2. РУ Познава препаратите за растителна защита и тяхното въздействие

9.3. РУ Работи с машини и апарати за растителна защита

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Цветарство“ - втора степен на професионална квалификация

ЕРУ 10. Отглеждане на цветя на открито и в оранжерии

10.1. РУ Извършва размножаване на цветята

10.2. РУ Участва в отглеждането на цветя на открито или в оранжерии

10.3. РУ Създава, оформя и поддържа цветни лехи

10.4. РУ Оформя и поддържа цветя за украса и интериорно озеленяване

ЕРУ 11. Работа в цветарски магазин

11.1. РУ Полага грижи за цветята в цветарски магазин

11.2. РУ Аранжира букети, венци, гирлянди, цветя във ваза

11.3. РУ Консултира клиентите относно грижите за цветята

11.4. РУ Подготвя рязан цвят за клиенти

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Парково строителство и озеленяване“ - втора степен на професионална квалификация

ЕРУ 12. Засаждане, отглеждане и поддържане на растения в паркове и градини

12.1. РУ Засажда и отглежда различни иглолистни и широколистни дървесни и храстови видове

12.2. РУ Изгражда и поддържа тревни площи

12.3. РУ Засажда и поддържа дървесно-храстови групи

12.4. РУ Изгражда и поддържа вертикално озеленяване на сгради, архитектурни съоръжения, балкони и тераси

ЕРУ 13. Изграждане и поддържане на паркова архитектура

13.1. РУ Подготвя терен за засаждане на растения или изграждане на паркова архитектура

13.2. РУ Изгражда и поддържа декоративни настилки

13.3. РУ Изгражда и поддържа паркова архитектура в кътове за отдих

13.4. РУ Изгражда и поддържа скални кътове, алпинеуми и водни площи

3.2. Описание на ЕРУ

ЕРУ по обща професионална подготовка

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 1.1:	Спазва разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава основните нормативни разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за конкретната трудова дейност ● Посочва основните рискове за здравето и безопасността при конкретната трудова дейност ● Изброява основните мерки за защита и средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Прилага необходимите мерки за защита ● Използва средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ

	<ul style="list-style-type: none"> ● Спазва необходимите мерки за осигуряване на безопасност и здраве при работа
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да извършва трудовата дейност, като спазва нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Резултат от учене 1.2:	Осъществява превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава основните разпоредби за опазване на околната среда, отнасящи се до конкретната трудова дейност ● Описва рисковете от замърсяване на околната среда при извършваната трудова дейност ● Посочва основните изисквания за разделно събиране на отпадъци ● Познава разпоредбите за съхранение, използване, и изхвърляне на опасни отпадъци
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Разпознава опасни отпадъци ● Прилага методи за съхранение на опасни продукти и излезли от употреба материали, консумативи и др. ● Спазва технологията за събиране и рециклиране на отпадъци ● Спазва разпоредбите за опазване на околната среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Изпълнява трудовата дейност при спазване на изискванията и правилата за опазване на околната среда
Резултат от учене 1.3:	Участва в овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Посочва основните рискови и аварийни ситуации ● Описва основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност ● Изброява основните стъпки за действия при аварии и аварийни ситуации ● Назовава видовете травми и методите за оказване на първа помощ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Разпознава рисковете, които могат да доведат до възникване на пожар и/или авария ● Спазва изискванията за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност ● Спазва правилата за действия при аварии и аварийни ситуации ● Оказва първа помощ на пострадали при авария
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Участва в овладяването на възникнал пожар и/или авария, в съответствие с установените вътрешно-фирмени правила за пожарна и аварийна безопасност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Писмен изпит/Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Учебен кабинет

Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Владее основни теоретични знания за: <ul style="list-style-type: none"> - здравословни и безопасни условия на труд на работното място - превантивна дейност за опазване на околната среда - овладяване на аварийни ситуации и оказване на първа помощ на пострадали <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Избира най-подходящия тип поведение при зададените рискови ситуации ● Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
-------------------------------	--

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 2.1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва общата теория на пазарната икономика ● Изброява основните икономически проблеми ● Посочва ролята на държавата в пазарната икономика ● Изброява видовете икономически субекти в бизнеса
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Разграничава функциите на различните икономически субекти ● Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания
Резултат от учене 2.2:	Познава характеристиките на дейността в дадена фирма
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Посочва основите на пазарното търсене ● Описва принципите на пазарното предлагане ● Дефинира основни икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Обяснява основни икономически понятия в контекста на дейността на организацията ● Прилага принципите на пазарно търсене и предлагане в дейността си
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да обясни икономическите принципи в контекста на дейността на фирмата
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Писмен изпит/Тест <p>Средство 2:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1 и 2: <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Владее основните теоретични знания в областта на икономиката За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус

ЕРУ 3

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 3.1:	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Описва същността на предприемачеството Познава принципите на предприемаческата дейност Посочва видовете предприемачески умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Подпомага прилагането на предприемачески идеи в дейността на фирмата Открива възможности за предприемачески инициативи в дадения бизнес сектор Идентифицира практически примери за успешно управление на дейността на компанията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Демонстрира предприемачески умения при изпълнение на задачи
Резултат от учене 3.2:	Формира предприемаческо поведение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Посочва характеристиките на предприемаческото поведение Изрежда видовете предприемаческо поведение Описва факторите, които влияят върху предприемаческото поведение Познава значими за упражняваната професия социални и личностни умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Прилага в дейността си подходящи предприемачески идеи Идентифицира нови пазарни възможности Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата Предлага иновативни идеи при изпълнението на бизнес проекти

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира предприемаческо поведение, социални и личностни умения с цел оптимизиране на организационни дейности
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основни теоретични понятия в областта на предприемачеството <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус

ЕРУ по отраслова професионална подготовка, единна за професиите от професионално направление „Градинарство (паркове и градини)“

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Комуникация и чужд език
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 4.1:	Общува ефективно в работния екип
Знания:	<ul style="list-style-type: none"> • Познава организационната структура • Посочва отделните длъжности в екипа • Описва взаимоотношенията, йерархичните връзки и подчиненост в екипа • Изброява принципите на ефективна комуникация
Умения:	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва йерархията в екипа • Осъществява ефективна комуникация в екипа • Спазва етичните норми на поведение
Компетентности:	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да комуникира ефективно с всички участници в трудовия процес, съобразно работния протокол
Резултат от учене 4.2:	Владее чужд език по професията
Знания:	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основната професионална терминология на чужд език • Изброява източници за информация в професионалната област на чужд език

	<ul style="list-style-type: none"> Изрежда основните области на приложимост на чужд език по професията
Умения:	<ul style="list-style-type: none"> Чете професионални текстове на чужд език (специализирана литература, документация и други) Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с колеги и клиенти
Компетентности:	<ul style="list-style-type: none"> Владее чужд език на ниво, позволяващо му да осъществява комуникация по професионални теми
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Писмен изпит – дава писмени решения и отговори на поставени задачи или въпроси <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Устен изпит – води разговори по професионални теми на чужд език; разчита специализирана документация на чужд език
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решава точно, пълно и вярно зададена писмена задача или въпрос/и <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Комуникира на чужд език по професионални теми в учебна или работна среда, разчита специализирана документация на чужд език

ЕРУ 5

Наименование на единицата:	Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната дейност
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 5.1:	Обработка информация и съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Изброява интернет търсачки Познава начини за оценка на надеждността на информацията в интернет Описва начините за намиране и запазване на определена цифрова информация (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) Посочва начините за възпроизвеждане на вече записано цифрово съдържание

Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Използва търсачка за намиране на информация ● Записва цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) ● Възпроизвежда вече записано цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Демонстрира основно владение на ИКТ при обработването на информация
Резултат от учене 5.2:	Осъществява комуникация посредством ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Изрежда доставчици на услугата електронна поща ● Изброява софтуер за аудио и видео разговори ● Посочва доставчици на услуги за споделяне на файлове ● Познава софтуерни продукти, свързани с професионалната дейност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Използва електронна поща ● Използва основни функции на софтуер за аудио и видове разговори ● Споделя файлове онлайн ● Работи със софтуерни продукти, свързани с професионалната дейност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Демонстрира основно владение на ИКТ при онлайн комуникация
Резултат от учене 5.3:	Създава цифрово съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Посочва софтуер за създаване и редакция на просто цифрово съдържание в един формат (текст, таблици, изображения) ● Изброява основните функции на софтуер за създаване и редакция на просто цифрово съдържание
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Създава просто цифрово съдържание в един формат (текст, таблици, изображения) ● Редактира просто цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Демонстрира основно владение на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Учебен/компютърен кабинет ● Персонален компютър или лаптоп ● Достъп до интернет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време

	За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрирани са основни знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ
--	---

ЕРУ 6

Наименование на единицата:	Организиране на работния процес
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 6.1:	Организира работния процес на работното си място
Знания:	<ul style="list-style-type: none"> • Описва правилата за рационална организация на работното място • Изброява методи за нормиране на работния процес • Описва основните работни процеси и дейности на работното място • Посочва организацията на работния процес в съответствие с поставените задачи • Изрежда нормативни актове, свързани с работния процес
Умения:	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва основните нормативни актове, свързани с професията • Следва създадената организация на работа на работното място и в обекта • Спазва инструкциите и указанията, свързани с професията и работното място • Подготвя работното място за изпълнение на поставените задачи
Компетентности:	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да организира правилно работното си място, като подготви необходимите инструменти и материали
Резултат от учене 6.2:	Изпълнява трудовите дейности в работния процес
Знания:	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете трудови дейности • Познава изискванията за ефективно изпълнение на видовете дейности • Познава начините за организация на дейностите в работния процес
Умения:	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва етапите и последователността им в технологичния процес • Спазва разпределението на видовете дейности, предвидени за изпълнение на работното място • Спазва изискванията за изпълнение на видовете дейности на работното си място - схеми, правилници, инструкции и др. • Спазва правилата за осигуряване на ЗБУТ

Компетентности:	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно или в екип да изпълнява възложените му дейности в работния процес, както и да отстранява технологични грешки в работата
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Владее основните теоретични знания в областта на организацията на работа и етапите на работния процес <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Подготовка на почвата за засаждане
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 7.1:	Разпознава основните типове почви в България
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Описва главните почвени типове в северна България Назовава главните почвени типове в южна България Познава механичния и химичния състав на почвата
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по почвен профил типа почва Определя механичния състав на почвата и я класифицира Дефинира минералния и химичния състав на почвата и я класифицира
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Ефективно подбира типа почва подходящ за използване Прилага методи за ефективно подобряване на качествата и плодородието на почвата
Резултат от учене 7.2:	Познава различните видове обработка на почвата
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Изброява видовете обработка на почвата Описва начина, периода и вида на обработка на почвата Познава техниката необходима за обработка на почвата Описва начина на почистване, подравняване, профилиране и окопаване на почвата ръчно и с малогабаритна градинска техника

Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Спазва последователността на мероприятията за подобряване на структурата на почвата ● Избира правилното мероприятие за подобряване на почвата ● Избира правилната техника за подобряване качествата на почвата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да подбере правилните мероприятия за подобряване на механичните качества на почвата като съгласува с ръководител
Резултат от учене 7.3:	Познава видовете торове, норми и време на внасяне
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Посочва видовете торове и тяхното въздействие ● Описва правилния начин на съхранение на тор ● Дефинира количеството тор необходим за внасяне ● Описва периода и начина на внасяне на тор
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Подбира правилните торове ● Използва правилните вид и количество тор ● Използва правилната механизирана техника ● Спазва норми и изисквания за торене
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да подбере правилните торове за подобряване на химичните качества на почвата и нейното плодородие, като ги съгласува с ръководител
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Решаване на тест/ Писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Дефинира теоретични понятия за тип, структура, състав, свойства и плодородие на почвата ● Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на обработка на почвата ● Дефинира теоретични понятия за видовете торове, нормите и периода за внасяне <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с повишаване на плодородието на почвата, като правилно подбира мероприятията ● Спазено е времето за изпълнение на задачата

Наименование на единицата:	Засаждане и поддържане на дървесна, храстова и цветна растителност
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 8.1:	Разпознава основните дървесни, храстови, цветни и тревисти видове
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва основни белези, изисквания и декоративни качества на дървета и храсти ● Изброява основни белези, изисквания и декоративни качества на едно-, дву- и многогодишни цветя ● Познава основни белези, изисквания и декоративни качества на тревистите видове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Разпознава декоративните дървета и храсти по външни белези ● Разпознава различните цветни видове по външни белези ● Разпознава декоративните тревисти видове по външни белези
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да сравни дървесните декоративни видове, тревисти и цветни видове по външните белези
Резултат от учене 8.2:	Засажда дървета, храсти и цветя в паркове и градини
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Посочва класификация на дърветата по размер ● Описва посадъчни схеми ● Описва технологията на засаждане и мероприятията свързани с нея ● Дефинира особеностите и сезоните за засаждане ● Изброява техниката, използвана за засаждане
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Прилага различните посадъчни схеми ● Сравнява възможностите за използване на различни посадъчни схеми ● Използва необходимите материали и техника ● Спазва изискванията на технологията за засаждане
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Ефективно подбира правилните методи и технологии за засаждането на различни декоративни видове в паркове и градини
Резултат от учене 8.3:	Описва мероприятията необходими за поддържане на парковата растителност
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва основните мероприятия през сезоните необходими за поддържане на растителността

	<ul style="list-style-type: none"> • Познава механизиранията и ръчна техника за поддръжка поддръжане на растителността • Изброява видовете резитби и оформяне на корони при декоративните дървета и храсти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява периодичността на поливките и сезоните за поливане в различните случаи, оросяване с вода • Извършва видове резитби за декоративните дървета и храсти според сезоните • Прилага сезонните мероприятия и грижи за растенията • Използва машини и инструменти за поддръжане на дървесно-храстова растителност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е под наблюдение на ръководител да подбере правилните методи и технологии за грижи и поддръжане на различни декоративни видове в паркове и градини
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/ Писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия за хабитуса на видовете, използвани в парковата среда • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите за засаждане на растителност • Дефинира теоретични понятия за мероприятията необходими за поддръжане на растителността <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана със засаждане и поддръжане на дървесна, храстова и цветна растителност • Спазва времето за изпълнение на задачата

ЕРУ 9

Наименование на единицата:	Растителнозащитни мероприятия
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3

Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 9.1:	Описва повредите, болестите и вредителите по парковата растителност
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва видовете механични повреди по парковата растителност • Познава видовете гъбични и бактериални заболявания по парковата растителност • Изброява видовете вредители по парковата растителност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага методи за отстраняване на механичните повреди по парковата растителност по външни белези • Прилага методи за борба с болестите и гъбите по парковата растителност по външни белези • Прилага методи за борба с вредителите по парковата растителност по външни белези
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да избере правилните методи за грижи и поддържане на различни декоративни видове като ефективно прецени заболяването, повредата или вредителя
Резултат от учене 9.2:	Познава препаратите за растителна защита и тяхното въздействие
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете препаратите за растителна защита • Описва въздействието на препаратите върху растителността • Дефинира правилното дозиране на различните препарати
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва подходящите препарати за борба с вредителите • Сравнява въздействието на различните препарати върху растителността
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен да избере правилните препарати според тяхното въздействие и след преценка на заболяването, повредата или вредителя, като ги съгласува с ръководител
Резултат от учене 9.3:	Работи с машини и апарати за растителна защита
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете машини и апарати за растителна защита • Описва начините за правилно съхранение на техниката • Описва правилното позициониране и употреба на различните апарати за растителна защита
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Избира подходящата техника за растителна защита • Използва техника за растителна защита по предназначение • Спазва изискванията за правилно съхранение на техника за растителна защита
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно преценява метода и избира техниката за максимална защита на растенията като ги съгласува с ръководител

Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест/ Писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Дефинира теоретични понятия за повредите, болестите и вредителите по парковата растителност Дефинира теоретични понятия за препаратите за растителна защита и тяхното въздействие Дефинира теоретични понятия за мероприятията необходими за защита на растителността <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на проблем на заболяло растение: Вярно, точно и мотивирано разпознава болестта на растението и избира подходящ препарат за борба <p>Спазва времето за изпълнение на практическата задача</p>

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Цветарство“ - втора степен на професионална квалификация

ЕРУ 10

Наименование на единицата:	Отглеждане на цветя на открито и в оранжерии
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 10.1:	Извършва размножаване на цветята
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Изброява начините на размножаване и съхранение на посевен материал Описва особеностите на размножаване при отделните видове цветя

	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава необходимите грижи за цветята при размножаването им
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Подготвя посадъчен материал ● Съхранява посадъчен материал ● Извършва семенно и вегетативно размножаване ● Извършва необходимите грижи за цветята по време на размножаване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да подбира правилните начини за размножаване при различните декоративни видове като спазва инструкциите и изискванията на технологията
Резултат от учене 10.2:	Участва в отглеждането на цветя на открито или в оранжерии
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Изброява специфичните грижи за цветята на открито ● Описва специфичните грижи на цветята в оранжерии ● Познава основните изисквания на цветните култури към екологичните фактори
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Извършва подготовка на площите за отглеждане на цветя ● Полага грижи за цветята, включително посеви, пониси и разсади ● Поддържа оптимален микроклимат при отглеждане на цветя в парници и оранжерии
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Участва в отглеждането на цветя в открити и закрити производствени площи при спазване на инструкциите и изискванията на технологията
Резултат от учене 10.3:	Създава, оформя и поддържа цветни лехи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва основните видове цветя, използвани в озеленяването ● Познава различните посадъчни схеми и анализира възможностите за тяхното използване ● Описва особеностите, технологията и сезоните за засаждане ● Изброява необходимите материали и техника при поддържане на цветни лехи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Зацветява с едногодишни, двугодишни, многогодишни и луковични цветя ● Извършва прашене (разрохкване) на цветни лехи ● Поддържа цветни лехи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е след инструкция да подбере подходящите мероприятия за поддържане на цветни лехи при спазване на определените технологични изисквания ● Способен е да създава, оформя и поддържа цветни лехи съгласно изискванията

Резултат от учене 10.4:	Оформя и поддържа цветя за украса и интериорно озеленяване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава цветята за вътрешна украса по качества, време на цъфтеж, изисквания към светлина и други фактори • Описва характеристиките на основните видове цветя за интериорно озеленяване - цъфтящи, листно-декоративни, саксийни, рязан цвят и сухи цветя • Описва особеностите за поддържане на саксийна растителност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Групира цветята за вътрешна украса по качества, време на цъфтеж, изисквания към светлина и други фактори • Правилно аранжира саксийна растителност в обществени обекти по зададен проект • Полага грижи за саксийна растителност • Почивта, полива и наторява саксийната растителност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява коректно цветни композиции по зададен проект • Способен е да полага правилните грижи за саксийна растителност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/ Писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълняване на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика) с включена производствена площ
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични знания свързани с размножаване, отглеждане и поддържане на цветята <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ефективно подготвя и организира работното място • Изпълнява практическа задача, свързана с размножаване, отглеждане на цветя, оформяне и поддръжка на цветни лехи, оформление по проект и поддържане на украса и интериорно озеленяване • Практическата задача е изпълнена вярно, самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време

Наименование на единицата:	Работа в цветарски магазин
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 11.1:	Полага грижи за цветята в цветарски магазин
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава морфологията, биологията и екологията на цветята ● Описва изискванията при съхраняването на цветя в цветарски магазин (температура, влажност, вода и др.) ● Изброява подходящите условия за запазване на цветята в добро състояние
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Разграничава влиянието на факторите на средата върху цветята ● Полага необходимите грижи за цветята ● Спазва изискуемите условия за запазване на цветята
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да подбере правилните грижи и поддръжане на цветята в цветарски магазин
Резултат от учене 11.2:	Аранжира букети, венци, гирлянди, цветя във ваза
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва основните правила при композиране на букети, венци и аранжировки от зеленина и цветя ● Изброява изискванията за композиране на букети, венци и аранжировки от сухи цветове ● Описва различни техники за аранжиране ● Познава видовете съдове, помощни материали и инструменти за оформяне на цветни композиции
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Правилно комбинира цветя ● Демонстрира различни техники при аранжирането на цветя ● Оформя цветни композиции по зададен проект ● Работи с различни инструменти, съдове и помощни материали
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да подбере правилно и да комбинира цветя според принципите на аранжиране, очакваната издръжливост на всяко цвете, дължина и други особености
Резултат от учене 11.3:	Консултира клиентите относно грижите за цветята

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва условията за отглеждане на цветята в домашни условия - светлина, влажност, температура, поливане • Познава предназначението на препаратите за торене и борба с вредителите • Дефинира начина на употреба на препаратите за торене и борба с вредителите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Консултира клиентите при закупуване на цветя/букети - съобразно повода, цената и др. • Дава указания на клиентите за правилното съхранение на цветята • Обяснява необходимите грижи за отглеждане на цветя
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да консултира клиентите относно екологичните изисквания на цветята, препаратите за торене и растителна защита
Резултат от учене 11.4:	Подготвя рязан цвят за клиенти
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовият състав на цветята • Посочва периода на отрязване на цветовете при спазване на изискванията на технологията • Описва начините на съхраняване на рязан цвят при спазване на изискванията в зависимост от вида на растението
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява подходящия период за отрязване на цветовете • Съхранява рязания цвят в зависимост от вида на растението
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да реже/бере и съхранява цветята при спазване на определените изисквания за всеки вид растение
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит. <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • База за обучение по практика или реално работно място
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира знания свързани с грижите за цветята. • Демонстрира знания относно различните техники прилагани при аранжирането на цветя • Демонстрира знания за подготовка и съхранение на рязан цвят за клиенти <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ефективно подготвя и организира работното място

	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява практическа задача, свързана с оформяне, аранжиране, подготовка на рязан цвят • Практическата задача е изпълнена самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време
--	---

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Парково строителство и озеленяване“ - втора степен на професионална квалификация

ЕРУ 12

Наименование на единицата:	Засаждане, отглеждане и поддържане на растения в паркове и градини
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 12.1:	Засажда и отглежда различни иглолистни и широколистни дървесни и храстови видове
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва различните начини на засаждане на дървесни и храстови видове • Описва сезонни изисквания и етапите на засаждане на дървесни и храстови видове • Посочва мероприятията свързани с засаждане на дървесни и храстови видове • Изброява основните грижи за отглеждане на различни иглолистни и широколистни дървесни и храстови видове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява методи за отглеждане на дървесни и храстови видове • Засажда дървесни и храстови видове • Спазва етапите на засаждане, сезонните изисквания (условия) и технологията • Прилага подходящите мероприятия за правилното отглеждане на дървесни и храстови видове • Засажда и отглежда различни иглолистни и широколистни дървесни и храстови видове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да приложи подходящия метод за засаждане на дървесни и храстови видове и да осъществява мероприятията за правилното им отглеждане
Резултат от учене 12.2:	Изгражда и поддържа тревни площи

Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва различните видове треви, подходящи за затревяване ● Познава етапите и особеностите в технологията при затревяване и зачимяване ● Посочва мероприятията свързани със засяването на семената и реденето на чима ● Описва основните грижи за тревните площи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Подготвя терена според технологичните изисквания на затревяване или зачимяване ● Засява тревни площи чрез правилния подбор на тревни смеси ● Извършва зачимяване като спазва последователността ● Използва най-подходящите методи за отглеждане на тревните площи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да подбере правилната технология за изграждане на тревни площи и да извършва подходящите мероприятия за правилното им отглеждане
Резултат от учене 12.3:	Засажда и поддържа дървесно-храстови групи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва различните видове дървета и храсти ● Посочва различните видове групи, етапите и разликите при изграждането им ● Описва основните грижи и мероприятията свързани с поддържане на дървесно-храстови групи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Сравнява различните декоративни видове ● Изгражда различни дървесно-храстови групи по одобрен проект ● Използва най-подходящите методи за отглеждане на дървесно-храстови групи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да изгражда и поддържа дървесно-храстови групи
Резултат от учене 12.4:	Изгражда и поддържа вертикално озеленяване на сгради, архитектурни съоръжения, балкони и тераси
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва основните технологични принципи при вертикалното озеленяване ● Изброява най-често използвани цветни видове за вертикално озеленяване ● Дефинира отличителните белези, колорит, продължителност на цъфтеж и др. на цветя и тревисти видове, подходящи за вертикално озеленяване ● Познава мероприятията по поддържане на растителността в условията на вертикалното озеленяване ● Описва архитектурни конструкции за вертикално озеленяване в зелените площи и зацветяване на фасади, балкони и тераси

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява различните технологични особености при вертикалното озеленяване • Разпознава декоративните видове подходящи за вертикално озеленяване • Прилага най-подходящите методи за отглеждане и поддържане на растителността в условията на вертикалното озеленяване • Монтира архитектурни конструкции за вертикално озеленяване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да участва в екип за изграждане на растителност за вертикално озеленяване по одобрен проект • Извършва подходящите мероприятия за правилното отглеждане и поддържане на растителност за вертикално озеленяване
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/ Писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • База за обучение по практика или реално работно място
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира начините на засаждане, отглеждане и грижи за растителността • Дефинира етапите и процесите на изграждане дървесно-храстова група, цветни фигури и цветни групи • Дефинира теоретични понятия за изграждане и поддържане на тревни площи <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява на терен част от проект под ръководството на технически ръководител или проектант • Изпълнява точно задача, свързана със засаждане, отглеждане и поддържане на растенията в паркове и градини при спазване на определеното време

ЕРУ 13

Наименование на единицата:	Изграждане и поддържане на паркова архитектура
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3

Наименование на професията:	Озеленител
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 13.1:	Подготвя терен за засаждане на растения или изграждане на паркова архитектура
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва основните технологични принципи при заравняване и моделиране на терена ● Изброява най-често използваната механизирана техника, подходяща за оформяне на терена ● Познава мероприятията при засаждане на растителност с промяна на нивото на терена ● Описва архитектурни елементи, конструкции и съоръжения в зелените площи и начина на изграждането им в паркова среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Прилага различните технологични принципи при изграждане на геопластики, оформяне и моделиране на терена ● Използва механизирана техника за оформяне на терена ● Прилага различни мероприятия при засаждане на растителност с промяна на нивото на терена ● Монтира архитектурни елементи, конструкции и съоръжения в зелените площи в паркова среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да изпълнява технологични дейности по моделирани и подготовка на терена за засаждане на растения и монтиране на архитектурни елементи, конструкции и съоръжения в зелените площи
Резултат от учене 13.2:	Изгражда и поддържа декоративни настилки
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва предназначението на алейната мрежа и мястото ѝ в парковата среда ● Изброява видовете алеи ● Описва технологията за изграждане на настилка от речна баластра ● Описва технологията за изграждане на настилка от бетонови плочи ● Описва видовете бетонови плочи и начини за изпълнение на настилка ● Изброява видовете бордюри и материали за изработването им ● Познава качествата на паважната настилка, видовете паваж и материалите за изпълнението му ● Дефинира технология за изпълнение на паважната настилка от гранитни и мраморни павета

	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва технологията за изграждане на настилките от естествени плочи, видове настилки и материали за изпълнението им
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Разпознава различните видове алеи, предназначението на алейната мрежа, мястото ѝ в парковата среда ● Изгражда различни видове настилки ● Използва най-подходящите видове бордюри и материали за изработването им ● Използва настилките от естествени плочи в паркова среда ● Поддържа декоративни настилки
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е по одобрен проект да изгради алейна мрежа в паркова среда, използвайки различни видове настилки ● Прилага точно материалите и начина на изграждане и поддържане на декоративни настилки в паркова среда според технологичните изисквания
Резултат от учене 13.3:	Изгражда и поддържа паркова архитектура в кътове за отдих
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Посочва нормативните показатели за размерите на площадката за отдих ● Изброява основните паркови архитектурни елементи и съоръжения за обзавеждането на площадка за отдих ● Разпознава строителните материали, използвани за изграждане на парково обзавеждане ● Описва традиционни материали при изпълнението на парковите архитектурни елементи и съоръжения ● Разчита работни чертежи на паркова архитектура ● Обяснява технологичната последователност при изпълнение на строителни работи - изкопи, насипи, кофраж, армировка, полагане и грижи за бетона, замазки и др.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Изгражда паркови архитектурни елементи и съоръжения по предварителен проект ● Разпознава строителните материали, използвани за изграждане на парково обзавеждане ● Влага традиционни материали при изпълнението на парковите архитектурни елементи и съоръжения ● Изгражда, поддържа и ремонтира съоръжения за детски и спортни площадки
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Способен е да монтира паркова архитектура за обзавеждане на площадки за отдих по предварителен проект, спазвайки технологичната последователност при изпълнение на строителни работи

Резултат от учене 13.4:	Изгражда и поддържа скални кътове, алпинеуми и водни площи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основните изисквания за съчетаване на растения, за избор на място и за изграждане на скални кътове, алпинеуми, водни потоци, водопадчета и езерца в зелените площи • Познава видовете цветя, подходящи за скални цветни кътове, алпинеуми и водни площи • Изброява видовете декоративни храсти, които се използват за скални кътове и алпинеуми • Описва материали (строителни и растителност) за изграждане на декоративни водни площи с пейзажна и геометрична форма • Описва технологията за поддържане на каскадите и водните ефекти с растителност и оборотна вода
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изгражда скални кътове, алпинеуми и водни площи по предварителен проект • Използва цветя и декоративни храсти, подходящи за скални кътове и алпинеуми • Използва подходящи материали за изграждане на декоративни водни площи • Поддържа скални кътове, алпинеуми и водни площи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да изгради и оформи скални кътове и алпинеуми в паркова среда, съобразявайки се с одобрено по проект композиционното решение • Правилно подбира основни и спомагателни материали и начина на изграждане на водни площи в паркова среда
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/ Писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • База за обучение по практика или реално работно място
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира начините на оформяне на терена и предстоящо засаждане на растения или изграждане на паркова архитектура. • Дефинира етапите и процесите на изграждане и поддържане на декоративни настилки, паркови архитектурни елементи и съоръжения в кътове за отдих • Дефинира начините за създаване и поддържане на скални кътове, алпинеуми и водни площи

	<p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява на терен част от проект свързан с изграждане и поддържане на: паркова архитектура, декоративни настилки, скални цветни кътове, алпинеуми и водни площи, под ръководството на технически ръководител или проектант • Спазва определеното време за изпълнение на практическата задача
--	--

4. Изисквания към материалната база

4.1. Учебен кабинет по теория

Обучението по теория се извършва в учебни кабинети, оборудвани с необходимата електронна и компютърна техника. Обзавеждането на учебния кабинет по теория включва: работно място с компютър за обучаващия и за всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска, мебели (предимно шкафове за различни цели), екрани и стойки за окачване на табла и учебно-технически средства, учебни пособия: демонстрационни макети и модели, онагледяващи табла, учебни видеофилми, справочници закони, наредби и инструкции. Трябва да бъдат осигурени необходимите количества образци от технически документи.

4.2. Учебна база за обучение по практика

Практическото обучение се провежда в организация при сключен договор - оранжерия, градински център, цветарски магазин, ботаническа градина, декоративен разсадник, горско стопанство, или на зелените площи на училището или общината, в частни или държавни (общински) паркове и градини.

За обезпечаване на обучението по практика обучаващата институция трябва да разполага със:

- сбирки от различни материали- дървесно-хростови, цветни и тревни видове, почви, семена;
- специализирани кабинети за обучение по геодезия, оборудвани с нивелир, лата и др.;
- технологично оборудване, малогабаритна техника, инструменти

5. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по учебните предмети или модули от общата професионална подготовка имат лица с висше образование по съответната специалност.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация „учител“, ако са придобили професионална квалификация по съответната специалност при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.